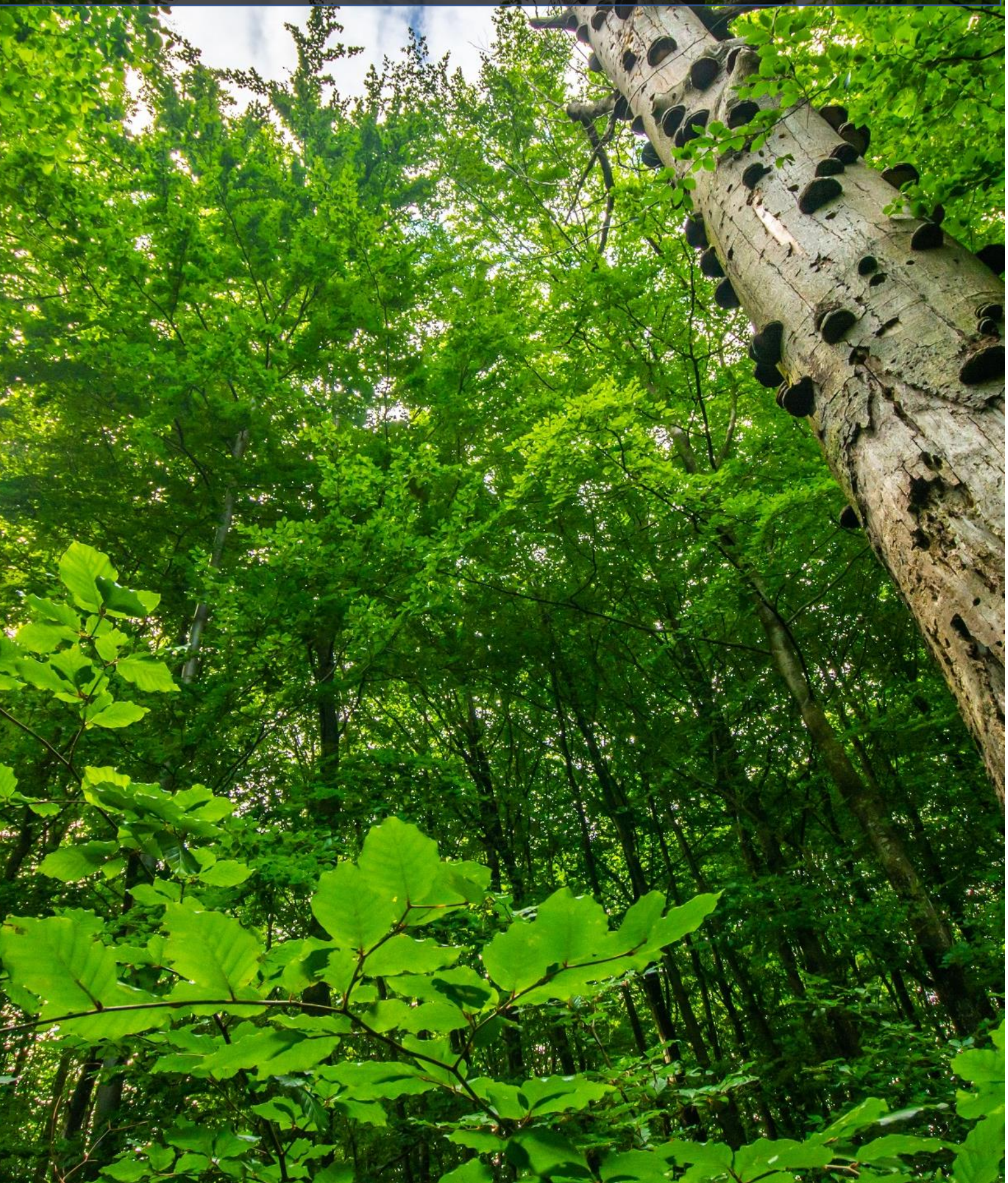

Klimaskovfondens rammer og retningslinjer for skovrejsning

Maj 2023

Rammer for skovrejsning i Klimaskovfonden

Klimaskovfondens formål er at fremme og finansiere omkostningseffektiv skovrejsning med etablering af skovbryn og udtagning af lavbundsjorder, for at opnå klimaeffekter i form af netto reduktioner af drivhusgasudledninger. Målet er at etablere robuste og klimatilpasningsduelige blandingskove, der samtidig kan fremme generelle synergieffekter, der kan opnås, når man bruger naturens egne metoder, som for eksempel beskyttelse af grund- og drikkevand, natur, biodiversitet og rekreative muligheder.

Klimaskovfonden skal have sikkerhed for, at de skove fonden rejser, har størst mulig klimaeffekt i form af CO₂-optag over en periode. Derfor har fonden formuleret en række rammer og retningslinjer for plantning af skov og valg af træer, som projekter skal leve op til.

Det er vores håb, at retningslinjerne samtidig kan være en hjælp til projektere, til at vælge skov- og driftsmodeller, der skaber robuste skove tilpasset lokalområdet.

2. udgave. Udgivet af Klimaskovfonden i forbindelse med ansøgningsrunde 3, maj 2023.

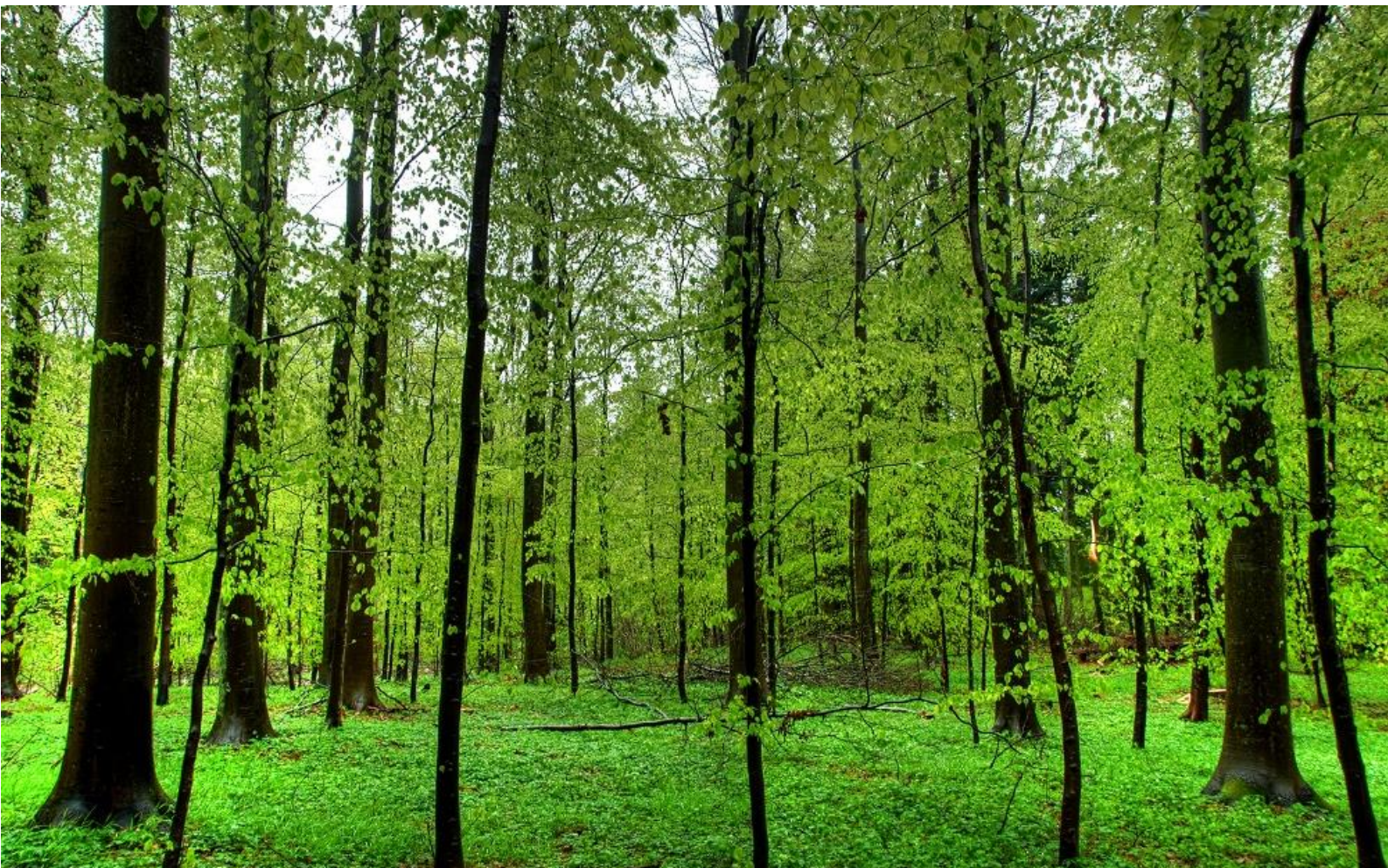
Forsidefoto: Rune Engelbreht Larsen

Lovgrundlag og krav

Projektarealer til skovrejsning under Klimaskovfonden skal opfylde Skovloven med tilhørende vejledning, Lov om Den Danske Klimaskovfond og Klimaskovfondens Standard for bidrag til den danske klimaindsats gennem skovrejsning. Derudover skal skove kunne myndighedsgodkendes, pålægges fredskovspligt og servitutter, der sikrer varige CO₂- og synergieffekter. Endelig skal skovene leve op til Klimaskovfondens vurderings- og scoringskriterier, der tilknyttes de forskellige ansøgningsrunder. Dette er blandt andet for at sikre, at projekter er med til at opnå synergieffekter ved skovrejsning, for eksempel i forhold til grundvand, natur og biodiversitet, rekreativ adgang, kulturarv mv.

Robuste og bæredygtige skove

Klimaskovfonden ønsker at etablere robuste, varierede og klimatilpasningsduelige skove, der på længere sigt kan forvaltes efter principper for bæredygtig skovdrift og certificeres efter i PEFC og/eller FSC (eller tilsvarende ordning). Ud over CO₂-lagring skal de bidrage til fremme af biodiversitet, drikkevandsbeskyttelse, kulturhistoriske og rekreative værdier.

Oversigt over krav og retningslinjer

Klimaskovfonden har i Tabel 1 nedenfor samlet en oversigt over de vigtigste krav og retningslinjer, der skal overholdes når vi støtter skovrejsning. Nogle af nedenstående retningslinjer udfoldes desuden på de følgende sider. Se også Vejledning til ansøgning og kontakt os, hvis du er i tvivl om noget. Find kontaktoplysninger og vejledning på www.klimaskovfonden.dk

Tabel 1: Oversigt over krav og retningslinjer

Emne	Klimaskovfondens krav og retningslinjer
Skovetablering	Plantning med afsæt i kulturmodeller og liste over godkendte træ- og buskarter. Såning og naturlig tilgroning, hvor det er hensigtsmæssigt.
Dyrkning, hugst, afdrift og foryngelsessystem	Der kan efter etablering frit vælges mellem systemer, der overholder Skovloven.
Sprøjtning/gødskning/ slam	Ikke tilladt (undtaget godkendte midler til målrettede enkeltforanstaltninger med pletsprøjtning mod invasive arter og insekter eller ved forekomst af plantearter, der er giftige for husdyr).
Biodiversitetsareal, fx	Mindst 10% og maksimalt 50 %, inkl. eksisterende §3-natur. Arealer udlagt til biodiversitetsformål skal være stedfaste og tinglyses.
% Urørt skov	Altid mindst 5% , dog gerne op til 30 % Urørt skov skal anlægges ved naturlig tilgroning eller assisteret naturlig tilgroning med lavt plantetal af hjemmehørende arter. Indgår som del af biodiversitetsarealet.
% Lysåben natur	Kan indgå med maksimalt 10%, hvis der ikke er ansøgt om dispensation fra Skovloven. Arealerne må hverken sprøjtes, gødskes eller pløjes efter skovens anlæg. Indgår som del af biodiversitetsarealet.
% Skovgræsning	Kan indgå med op til 10 %. Indgår som del af biodiversitetsarealet.
Projektareal (ha)	Mindst 5 hektar hos private lodsejere og mindst 2 hektar på offentligt ejet jord (kommuner, kirker)
Hjemmehørende arter	Afhængig af jordkvalitet skal der plantes 25% - 65% hjemmehørende træarter. Se også Tabel 2: Andel af løv og nål i skovbevoksninger
Minimum løvtræsandel	Afhængig af jordkvalitet skal der plantes mellem 25%-75% løvtræer. Se også Tabel 2: Andel af løv og nål i skovbevoksninger.

Antal kulturmodeller -	For skov under 10 hektar: Mindst to forskellige kulturmodeller For skov over 10 hektar: Mindst fire forskellige kulturmodeller
Kulturmodeller - areal	Maksimalt 3 hektar
Plantetal/ha for højskov	<p>For løvtræsblandingskulturer mindst 4.000 planter/ha + yderligere eventuelle hjælpetræer</p> <p>For nåletræsblandingskulturer mindst 3.000 planter/ha + yderligere eventuelle hjælpetræer</p> <p>For ekstensive blandingskulturer eller eventuel assisteret naturlig tilgroning (urørt skov) op til 1.000 planter/ha</p> <p>For hjælpetræer op til 1.000 planter/ha</p>
PEFC/FSC	Der er ikke krav om at skovene skal certificeres, men skovene skal anlægges, så de på sigt kan certificeres under PEFC eller FSC.

Retningslinjer for opbygning af skov

Jordbearbejdning

Klimaskovfonden tillader jordbearbejdning, dybdepløjning eller grubning forud for skovrejsningen, hvis det ikke strider mod lokaleaftaler med vandselskaber og kommuner, eller vurderes at skade kulturarven og arkæologiske værdier (skal tillades, jf. Museumsloven).

Jordbearbejdning er ikke en trussel mod skovrejsningens klimaeffekt, biodiversitet eller grundvand, men kan tværtimod have en gavnlig effekt, hvis jorden for eksempel er komprimeret af tidligere kørsel med tunge landbrugsmaskiner.

Skovbryn

Langs fredskovens kanter skal altid plantes løvskovbryn, dog ikke, hvis den nye skov grænser op til anden fredskov. Løvskovbryn skal bestå af 100 % løvtræer og buske. Dog kan der, hvor det er egnstypisk og relevant, indplantes et mindre antal stabile nåletræerarter (fx skovfyr, østrigsk fyr og hvidgran).

Plantetallet i løvskovbryn skal være på minimum 4.000 stk./ha, heraf skal minimum 20 % være buske. Op til 60 % af plantetallet i brynet kan bestå af buske, små træer og ammetræer. Træerne skal fordeles i hele brynets bredde, men kan dog plantes langs en gradient, så der er færrest træer i de yderste rækker.

Skovbryn skal mod nord og vest være mindst 20 meter brede. Mod øst og syd skal de være mindst 10 meter brede.

Hvor skovbryn grænser op til naboejendomme, naturrige skovbryn, haver eller boliger, plantes skovbrynet med en afstand på minimum 30 meter mod øst og nord og minimum 15 meter mod vest og syd.

Hegning af arealer

Klimaskovfonden forudsætter hegn om de nyplantede arealer. Det vil sige, at der ikke gives tilskud, hvis lodsejer ikke beskytter de nye planter med hegn.

Hegnet skal opsættes og vedligeholdes, herunder holdes lukket, så det opfylder formålet med at holde vildtet ude af indhegningen. Hegnet skal tages ned, når dets beskyttende funktion ikke længere er nødvendig for at sikre træernes vækstmuligheder, typisk efter 10 år, eller når træer er over vildtets bidehøjde.

Arealer, der anlægges ved naturlig tilgroning, skal ikke hegnes, hvis formålet er natur.

Træartsvalg

Lodsejer er forpligtet til at sikre, at der kun benyttes lokalitetstilpassede planter, der er godkendt af Klimaskovfonden.

Arterne, bjergfyr, contortafyr, nobilis eller nordmannsgran må ikke anvendes, ligesom planter, der er opført i National-listen og EU-listen over invasive arter ikke må bruges.

Der må anvendes rødgran, sitkagran, ask og elm i et omfang, der tilsammen ikke udgør over 20% af skovens bevoksninger. Sitkagran må derudover ikke anvendes i forbindelse med Natura 2000 på grund af invasiv karakter.

Som skovrejsning skal man altid være opmærksom på den jord, der påtænkes anvendt til skovrejsning, og kun bruge planter, der som udgangspunkt opfylder herkomstbestemmelserne for skovfrø og -planter. Man kan få information og hjælp til at vælge træ- og buskarter samt provenienser til de konkrete lokaliteter på www.plantevalg.dk

Tabel 3

Sammenhæng mellem jordbundstyper 1-12, jordtype og forslag til bonitet.

JB.Nr.	Jordtype	Bonitet
1	Grovsandet jord	Lav
2	Finsandet jord	Lav
3	Grov lerblandet sandjord	Middel
4	Fin lerblandet sandjord	Middel
5	Grovsandblandet lerjord	Høj
6	Fin sandblandet lerjord	Høj
7	Lerjord	Høj
8	Sværlerjord	Høj
9	Meget sværlerjord	Individuel vurdering
10	Siltjord	Individuel vurdering
11	Humus	Individuel vurdering
12	Special jord	Individuel vurdering

Andel af løv, nål og hjemmehørende træarter

Klimaskovfonden stiller krav om en bestemt sammensætning af træer afhængig af jordkvalitet og om der er særlige drikkevandsinteresser på arealet.

Med i beregningen af skovens samlede løvtræsandel hører løvskovsbryn, urørt løvskov og løvskovsdominerede bevoksninger. Beregningsgrundlaget er eksklusiv skovarealer, der ikke må tilplantes jf. lov.

Tabel 2: Andel af løv og nål i skovbevoksninger. Se også Tabel 3 Sammenhæng mellem jordbundstyper og bonitet

Bonitet	Med drikkevandsinteresser			Uden drikkevandsinteresser		
	Min. løv	Maks. nål	Hjemmehørende	Min. Løv	Maks. nål	Hjemmehørende
Høj	75 %	25 %	65 %	75 %	25 %	65 %
Middel	75 %	25 %	65 %	50 %	50 %	65 %
Lav	50 %	50 %	25 %	25 %	75 %	25 %

Kulturmodeller

Klimaskovfondens nye skove skal kunne etableres overalt i landet, som robuste og bæredygtige bevoksninger, men efter ensartede rammer og retningslinjer. Der skal indenfor disse rammer derfor altid være plads til lokaletilpasninger, så projektarealet kan udformes ud fra de lokale forhold og ønsker.

Kulturmodellerne sammensættes så de kan understøtte, at skovrejsningsprojektet på lang sigt udvikler sig hen imod robuste, varierede og klimatilpassede skove, der på længere sigt kan forvaltes efter principper for bæredygtig skovdrift.

Der er udarbejdet kulturmodeller, der kan anvendes på henholdsvis høj, middel og lav bonitet. Boniteterne bygger på sammenhæng mellem jordbundstyperne 1-12. Som vejledende fastsættelse af bonitet kan der tages udgangspunkt i inddelingen af jordbundstyper fra "Bekendtgørelse om jordbundstyp klassifikation". og henviser til om lokaliteten er hhv. højtproducerende, middelproducerende eller lavt producerende.

Kulturmodellerne er navngivet efter hovedtræarten, der indgår i dem. Tabellen nedenfor angiver kulturmodeller samt på hvilken bonitet, de kan anvendes på.

Brug af forskellige kulturmodeller

Klimaskovfonden stiller krav om, at projektejer udover skovbryn og biodiversitetsarealer anvender et antal forskellige produktionsorienterede kulturmodeller afhængig af skovarealets størrelse:

mindst to kulturmodeller for skove under 10 ha

mindst fire kulturmodeller for skove over 10 ha,

I de produktionsorienterede kulturmodeller indgår altid mindst tre blivende hovedtræarter, eksklusive hjælpearter. Hovedtræerne fordeles enten rækkevis, holme- eller gruppevis på op til 0,5 ha, jf. træarternes indbyrdes konkurrenceforhold/tolerance. Formålet er at sikre variation og robusthed til imødegåelse af fremtidige klimaudfordringer og spredning af risiko på flere træarter

Oversigt over Klimaskovfondens kulturmodeller

	Høj	Middel	Lav
Skovbryn (lav)			x
Skovbryn (Middel/Høj)	X	x	
EG/SKOVFYR		x	x
EG/ANDET LØV	X	x	
BØG/ANDET LØV	X	x	x
BØG/NÅL	X	x	x
ÆR/SPIDSLØN	X	x	
RØDEL	X	x	x
BIRK	X	x	x
ANDET LØV	X	x	
DOUGLAS	X	x	x
GRANDIS	X	x	x
ÆDELGRAN	X	x	x
SKOVFYR		x	x
RØDGRAN	X	x	x
SITKAGRAN	X	x	x
LÆRK	X	x	x
Græsningsskov	X	x	x
Skoveng m. tilplantning	X	x	x
Naturlig tilgroning/ Urørt	X	x	x